

Enkele tongslag

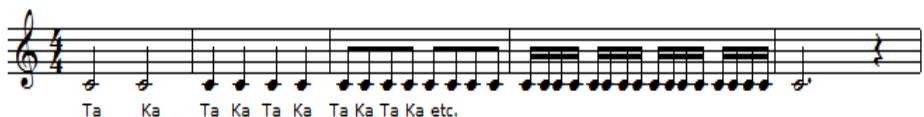
Belangrijk om te weten is dat de 'ta'-aanzet voorin de mond tegen de tanden wordt gemaakt (alsof je dus ook 'ta' zegt). De 'ka'-aanzet is lastiger omdat de k-klank achter in de keel wordt gemaakt. Het is dan ook de bedoeling deze k-klank verder voorin de mondholte te krijgen om een mooie aanzet te ontwikkelen met 'ka'.

Het is dus goed om deze 'ka'-aanzet goed te ontwikkelen. Hiervoor kan een eenvoudige aanzet-oefening voor gebruikt worden. Vervolg deze oefening overigens chromatisch naar beneden totdat alle ventielen ingedrukt zijn. Hoe lager je de aanzet oefent, hoe moeilijker maar hoe effectiever het wordt.

Alle tonen worden met een 'ka' aangezet, waarmee deze aanzet apart wordt getraind. Gebruik hier veel lucht bij en in het begin van de training mag het best sterk worden gespeeld. Je moet eerst proeven hoe de ka-aanzet gaat om deze te kunnen ontwikkelen.

Vervolgens kan de ka-aanzet met de ta-aanzet worden afgewisseld in dezelfde oefening. Nu wordt dus de afwisseling van de aanzetten getraind. Ook hier weer de oefening chromatisch naar beneden vervolgen.

Dubbele tongslag

De dubbele tongslag wordt vrijwel alleen bij trioelfiguren toegepast. Bij deze aanzet wordt de ka-aanzet voorafgegaan aan 2 ta-aanzetten. De ontwikkeling van deze tongslag is gelijk aan die van de enkele tongslag, alleen moet nu worden getraind dat er eerst 2 ta-aanzetten worden gespeeld. Blijf bij deze onderstaande oefening in de gaten houden dat de figuren ritmisch correct blijven, elke aanzet moet gelijk klinken. Wederom de oefening chromatisch dalend herhalen.

Maart 2009

EENDRACHT
EERBEEK

Special edition

www.eendracht-eerbeek.nl

• Aanzet op koperblaasinstrumenten (Articulatie)

De aanzet op koperblaasinstrumenten is een wezenlijk onderdeel van het bespelen van het instrument. Het zijn de klinkers in de muzikale taal. Veelal leren koperblazers flexibiliteits-oefeningen ter beheersing van het instrument, echter moet de aanzet ook verder ontwikkeld worden om alle verschillende soorten articulatie in alle verschillende muziekstijlen toe te passen.

Er kunnen een aantal basis-aanzetten worden onderscheiden. Deze zes verschillende aanzetten zullen apart besproken worden.

NB 1: De oefeningen voor de verschillende articulaties bestaan uit dezelfde nootopvolgingen. Dit om zo goed de verschillen te kunnen 'proeven'.

NB 2: Onderstaande oefeningen beginnen allemaal in de eerste positie (geen ventielen ingedrukt). Vervolg de oefening door chromatisch lager te gaan totdat alle ventielen ingedrukt zijn. Hoe lager je de aanzet oefent, hoe moeilijker maar hoe effectiever het wordt.

Legato

Het spelen van legato houdt in dat de luchtstroom tussen noten niet wordt onderbroken door een aanzet. Er moet dus constant worden doorgeblazen, de luchtdruk die je bij de eerste noot geeft moet constant blijven (stel je bijvoorbeeld voor dat je een rechte lijn moet blazen). Veelal worden legato oefeningen toegepast op natuurtonen, waardoor lipbindingen worden getraind, dit is zeer bruikbaar. Houdt echter in de gaten bij legato met vingerwisselingen (bijvoorbeeld bij een toonladder), dat je door blijft blazen, het is niet alleen een kwestie van ventielen indrukken.

Een voorbeeld oefening om legato mee te oefenen:

'Luchtondersteunend' legato

Een andere manier van legato die vrij onbekend is, is het legato met luchtondersteuning. Bij deze articulatie wordt eveneens de basisluchtstroom constant gehouden, alleen

wordt er bij de nootwisseling nog een extra luchtstoot gegeven. Dit is in feite een lucht aanzet waarbij je tijdens het spelen 'Ha' zegt. Bij deze articulatie is het mogelijk om tijdens een legato-lijn noten te benadrukken zonder dat deze over-gearticuleerd worden. Een voorbeeld oefening om 'luchtondersteunend' legato mee te oefenen:

Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha etc.

'Trombone-legato' (Portato)

Trombonisten moeten meer moeite doen om legato te spelen. Immers de wisseling van noten moet door middel van de schuif waarbij het risico op kleine 'slidings' ontstaat. Trombonisten moeten derhalve bij een positiewisseling de nieuwe noot even zacht aanzetten, alsof ze dus legato spelen als bij een ventielinstrument. Eigenlijk kennen we dit 'trombone-legato' als de *portato*-aanzet.

De luchtstroom blijft net als bij legato constant, echter wordt deze luchtstroom bij de notenwisselingen heel kort onderbroken door de tong. De aanzet moet niet al te aanwezig zijn, het moet een zachte 'Dah'-aanzet zijn.

Een voorbeeld oefening om portato-aanzet mee te oefenen:

Dah Dah Dah Dah etc.

Tenuto

De eerste aanzet die eigenlijk elke koperblazer leert is de tenuto-aanzet. Elke noot wordt met een 'Ta'-aanzet gespeeld. Probeer hierbij eveneens in de gaten te houden dat de luchtstroom door blijft gaan, de noten worden afzonderlijk aangezet, maar de luchtstroom moet door blijven gaan om het niet verbrokkeld te laten klinken. De afzonderlijke aanzet betekend eveneens niet dat de noten kort worden gespeeld, de noten moeten hun lengte behouden.

Een voorbeeld oefening om tenuto-aanzet mee te oefenen:

Ta Ta Ta Ta etc.

Marcato-tenuto quasi symphonico

In de symphonische wereld, en dan vooral in de romantische periode, wordt veel met een 'marcato-tenuto quasi symphonico'-aanzet gespeeld. Denk aan grootste

symfonieën van Bruckner en Mahler met de pompeuse kopersecties. De noten worden met een 'Tàh'-aanzet gespeeld.

De noten worden met een duidelijke 'T' aangezet, dit door veel tong te gebruiken bij de aanzet, maar wordt ondersteund met wat extra lucht (eigenlijk de Ha uit een eerdere oefening). Een voorbeeld oefening om 'marcato-tenuto quasi symphonico'-aanzet mee te oefenen:

Tàh Tàh Tàh Tàh etc.

Staccato

De laatste basis-articulatie is de staccato-aanzet. Altijd wordt gezegd dat staccato betend dat je kort moet spelen. Dit is echter voor velen een discussiepunt, omdat het hier gaat om een articulatie en niet om een nootverkorting. De notenwaarden moeten worden gehandhaafd. Misschien is het dan ook beter om te spreken van de noten 'licht' of 'verend' te spelen.

De staccato-aanzet wordt gearticuleerd door middel van een 'Tà'-aanzet. Denk hierbij ook bijvoorbeeld aan een pingpongbal die op de grond stuitert, lichtjes en hij veert weer terug. Natuurlijk mag je wel denken dat het kort gespeeld wordt, maar laat het niet afgekapt klinken (dus geen 'Tat'-aanzet), laat ook hier weer de lucht doorstromen.

Een voorbeeld oefening om staccato-aanzet mee te oefenen:

Tà Tà Tà Tà etc.

Noot

Dit waren dus de 6 basisarticulaties. In feite de klinkers van de muzikale taal. Dit zijn echter niet de enige articulaties, er zijn talloze nuances te vinden. Echter kunnen deze allemaal bereikt worden door deze basisarticulaties te trainen.

Belangrijk is om ervoor te zorgen dat bij alle articulaties de luchtstroom constant blijft. Het gaat hier om blaasinstrumenten en daar moet lucht doorheen. Een bekend iets, maar belangrijk om dit ook daadwerkelijk te realiseren. Tevens is het van belang de verschillende aanzetten op 1 oefening te trainen. Op deze manier moeten de verschillen goed gemaakt worden en is dit ook direct te horen of dit gebeurd.

Tongslag

Een belangrijk onderdeel voor de verder gevorderde speler is het spelen van tongslag (enkel en dubbel). Tongslag is een snellere aanzet waarbij de 'ta'-aanzet met een 'ka'-aanzet wordt afgewisseld.